

Lausunto

17.06.2026

Asia: VN/18925/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kiellon valvonnasta ja seuraamuksista sekä laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuluttajaliitto ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta antaa työ- ja elinkeinoministeriölle kirjallinen lausunto otsikkoasiasta. Kuluttajaliitto esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Pakkotyöasetus on merkittävä ja tärkeä säännös, joka edistää ihmisoikeuksien sekä tasa-arvoisen ja terveen kilpailun toteutumista. Tehokkaasti toteutuessaan pakkotyöasetus parantaa yritysten sekä viranomaisten tietämystä EU:n markkinoille saatettujen tuotteiden alkuperästä ja valmistuksesta sekä edistää mahdollisimman eettisesti valmistettujen tuotteiden pääsyä markkinoille. Tehokas toimeenpano lisäisi myös kuluttajien luottamusta markkinoilla saatavilla olevien tuotteiden eettisyyteen sekä mahdollistaisi entistä parempien valintojen tekemisen erilaisia hyödykkeitä ostettaessa.

Esitysluonnoksessa on ehdotettu, että pakkotyöasetuksen toimeenpano osoitettaisiin Lupa- ja valvontavirastolle. Kuluttajaliitto kannattaa ehdotusta ja yhtyy sen perusteluihin, joiden mukaan pakkotyöasetuksen toimeenpanotehtävän osoittaminen Lupa- ja valvontavirastolle on johdonmukaista sille myös osoitettavien yritysvastuudirektiivien mukaisten tehtävien vuoksi.

Lupa- ja valvontaviranomaiselle annettavien toimivaltuuksien osalta Kuluttajaliitto kiinnittää huomiota oikeuteen tehdä tarkastuksia yrityksen tiloihin. Esitysluonnoksen perusteella vaikuttaa siltä, että tarkastuksia voidaan tehdä unionin alueella, jos pakkotyön riski sijaitsee siellä. On kuitenkin todennäköisintä, että varsinainen pakkotyö tapahtuu unionin alueen ulkopuolella. Tarkastuksia on voitava suorittaa jäsenvaltioissa sijaitseviin yritystiloihin myös silloin, kun on epäily pakkotyöllä tuotettujen tuotteiden tai komponenttien hyödyntämisestä, vaikka varsinainen pakkotyö suoritettaisiinkin kolmansissa maissa.

Kuluttajaliitto kannattaa seuraamusmaksun suuruuden liittämistä yrityksen liikevaihtoon, sillä tällä tavoin voidaan pyrkiä asettamaan yrityksen tai toimijan kokoon nähden kohtuullisia, oikeudenmukaisia ja tehokkaita seuraamuksia. On myös johdonmukaista, että seuraamusmaksun määräytyminen on linjassa yritysvastuudirektiivin mukaisten sanktioiden määräytymisen kanssa.

Kuosa Viivi
Kuluttajaliitto ry, Konsumentförbundet rf